

דברי חכפר

ישראל במלחמה

"עם כלביא יקום"

סבה,
אבל למה כל שעתיים...

גיליון מס. 2882 * א תמוז תשפ"ה * 27 ביוני 2025

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

ועוד כמה מילים בנושא איימן עודה

1. נתן אלתרמן כתב את "הנזיפה בתופיק טובי" במדורו הקבוע "הטור השביעי" ביומון "דבר" (18.11.1949) "

2. תופיק טובי העלה את חמת הרוב בכנסת בהשמיעו דברי אשמה חמורים על מנהגו של הצבא בשעת חיפושים אחרי מסתננים בגליל. ערעורו של טובי גרר נזיפות ובתוך השאר צוין, כי הוא חייב להודות על עצם הזכות שניתנה לו לשבת בבית הנבחרים ולנאום בו. בהצבעה נתקבלה הצעת ראש הממשלה לעבור לסדר היום.

3. הנזיפה בתופיק טובי | נתן אלתרמן

ובכן, מיהו תופיק טובי? הוא חבר הכנסת,
הוא קומוניסט ערבי. בבית הנבחרים
יושב הינו בזכות מלאה ולא בחסד...
כבר עת אולי לזכור זאת, חברים.

ואין הוא חב בזה כל חוב על גודל-נפש.
ישיבתו היא חוק.

היא צו.

היא אל"ף-בי"ת.

לא! אין הפרלמנט צריך ביד מונפת
לזרוק לו מדי פעם את הגט.

ואין הפרלמנט, בשום פנים ואופן,
צריך לקרוא: אתה דובר באין מחריד
מפני שטוב אני... נדיב... דוגל בחופש...
אין זה הולם אפילו מקצה פרטית.

עת להחליט סוף-סוף: ככל צירי הבית
גם טובי בו יושב בתוקף המשטר!
ואם זה רציני, אין צורך כל יומיים
על זו הפריבילגיה להגיש לו שטר.

זה טיב הדמוקרטיה. אין נושאי-כִּלְיָה
נושים תודה באיש. חֶלְקָה אולי לא קל,
אך אם היא לא תהיה מובנת מאליה,
היא לא תהיה מובנת לנו כלל!

עכשיו אל העיקר:
יד הצבא סורקת.
שבוע לא יצא בלי פעולת סריקה,
וכל אדם נבון יודע: אין זה טקס
אשר כולו קידות חן-חן בלי חריקה.

אמנם אין מזעיקים לשם את כתבינו,
כמו חס-ושלום אל מִסְבּוֹת-צילום – ,
אף שנדמה כי אילו שם אותם הבאנו,
הם לא היו יוצאים ריקים בלא-כלום.

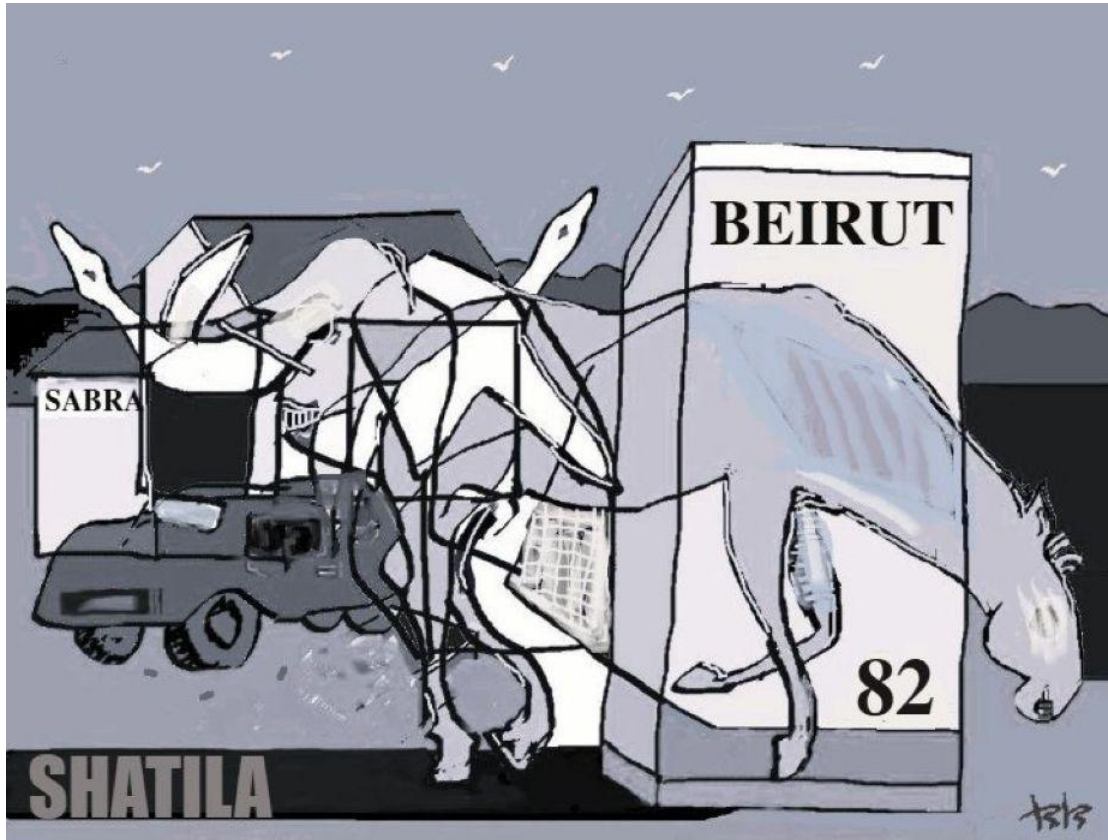
דבר אחד ברור:
בקום חבר הכנסת
ולו תמונה אחרת של החיפושים,
אין זה חשוב פחות מהודעות הפְּרָסָה,
המהללות לי את "עזרת האוכלוסים..."

בפיו היו עובדות לא-הופרכו-עדיין
וחקירה דרש הוא. מהו המוצא?
לא!.. יער לא בריא הוא יער-הידיים
אשר חרץ מראש כי זוהי השמצה...

ללא דיון הוסר זה הנושא
האם אמנם מתוכן הוא נְעוּר-וְרִיק?
אנחנו מסרקים במרץ, כידוע...
ומאוד לא טוב לסרוק מבלי להסתרק.

אם קומוניסט ערבי דרש זאת, אין זה טעם
במחי אחד לקרוע את המשאלה!
לא! בייחוד אם יש סברה שזאת-הפעם
עושה הוא את שלא עשתה הממשלה.

4. ציור ישן שציירתי מזמן, בימי מלחמת לבנון אחרי סברה ושתילה. באופן
מאוד לא ברור הוא מרגיש לי שייך לנושא.

מה זאת מולדת ?

מולדת הנה פיסת קרקע מוקפת מכל עבר בגבולות, בדרך כלל בלתי-טבעיים.
אנגלים מתים למען אנגליה, אמריקאים מתים למען אמריקה, גרמנים מתים
למען גרמניה, רוסים מתים למען רוסיה. חמישים-שישים מולדות מעורבות כעת
במלחמה זו. כל כך הרבה מולדות בוודאי אינן יכולות להיות ראויות שימותו
למען. (ג'וזף הלר "מלכוד 22")

פינת הקריקטורה השבועית: עכשיו תלחצו ידיים

• ים יבשה

המשחק של להיכנס למקלט ולצאת ממנו הוא כמו "ים יבשה" או כמו: "דוד אמר": להיכנס למקלט, לצאת מהמקלט, רגע, רגע, מה אתם יוצאים, לא אמרנו "דוד אמר", גם לא אמרנו "רותם אמרה", ומה יותר מוסמך - רותם אמרה או פיקוד העורף אמר?

אני כותבת ביום שלישי בבוקר, אחר הפרות הפסקת האש וההרג של 4 אזרחים בבאר שבע. ממש לא מצחיק. נקווה לטוב, או כמו שטראמפ אומר: We shall see what happens

• הפסקת אש

שלושים ושש שעות לתוך הפסקת האש, כרגע אפשר לישון בלילה, המקלטים אוצרים בתוכם זיכרונות של קהילות קטנות שנוצרו בתנאים מלחיצים. אין לי מלים מספיקות להודות לרותם, לרתם (בלי ו'), לנתן, לאלברט וליובל שאפשרו לנו להימצא במקום בטוח, מצויד ומטופל. תודה מיוחדת לדודיק שכל יום התקשר בבוקר לשאול אם אנחנו בסדר, למרים קנדל, שעד לא מזמן תחזקה את מקלט מס' 18, ולאחרונה לאריאן אלישבע סוקל שלקחה על עצמה את תפקיד "אם המקלט". תודה, ושתזכו עכשיו קצת למנוחה. מגיע לכם.

• אנחנו היינו הראשונים

העיתון שלנו "דברי הכפר", הנפוץ ביותר בין ראש פינה לבין הירדן, היה הראשון לכתוב על מצוקת התלמידים שמסיימים/סיימו בימים אלה את כיתה י"ב. אחרי מה שכתבתי, נכתב גם בעיתונים הפחות ידועים כמו "ישראל היום" ו"ידיעות אחרונות" על אותו המצב ההזוי המלווה כבר 6 שנים את בני השמונה-עשרה, מראשית כיתה ז' ועד סיום התיכון. קראתי את הראיונות עם הנערים והתמלאתי תקווה. למרות הכל, על אף כל השיבושים, הנוער מוכן לחיים, רוצה לשרת את המדינה ויש לו תובנות בוגרות מהמצב.

אני מצרפת כאן את הדברים שכתב לפני כמה חדשים אלון וולפין בעניין זה.

**שש השנים האחרונות היו הקשות ביותר לתלמידים ישראלים מאז ומעולם:
חצי שנה נורמלית בתחילת כיתה ז', ומשם שנתיים וחצי של קורונה, שנת
שביטות ושנה וחצי של מלחמה עד לינואר האחרון בו חזרנו לכפר בלום.**

**איזה אתגרים עברתי? איזה לא... זומים, סגרים, ריחוק חברתי, 7.10 שהתחיל
כשאני על מטוס בדרך למשלחת בית ספרית בגרמניה, אזעקות, בומים, למידה
ללא מורים ועוד ועוד... אבל מכל אתגר כזה, יצאתי מחוץ ורכשתי כלים
שישמשו אותי כל החיים.**

**בעשתיים האחרונות למדתי במספר רב של מוקדים: בזום, בקיבוץ, במבוא
הגליל במשמרת שנייה(!?), בטכניון במסגרת תכנית המיועדת לתלמידים מבתי
ספר מפונים, בקראוילות חצי בנויות ברמת כורזים ולבסוף חזרה בכפר בלום.
בנוסף, עשיתי בגרויות ומתכונות ב-6 מקומות שונים, עם רקטות ואזעקות
לפניהן, במהלכן ואחריהן, ונאלצתי ללמוד חומר של מקצועות שלמים לבד
לגמרי. למרות כל הקשיים הללו, הגעתי להישגים שאני גאה בהם מאוד. גם
לימודיים וגם חברתיים.**

• אז בשביל מה צריך את בית הספר?

שאלה מצויינת!

את בית הספר צריך בשביל הרבה דברים. הרבה ציפיות יש מבית הספר, כל
בית ספר. ואני הגעתי למסקנה שכל הציפיות במקומן. ממש כמו סולם הצרכים
של מסלו, לא ניתן לעלות שלב, אם השלבים הקודמים לא התמלאו: הציפייה
הראשונה מבית הספר היא שהוא יהיה שמרטף טוב, שידאג לביטחונם
ולבטיחותם. שהתלמידים שהגיעו בשעריו בבוקר יחזרו הביתה אחרי הצהריים
בשלום, בלי שיפגעו בהם, ואם, חלילה ייפגעו, יהיה מי שיראה, יטפל, ויעשה
הכל שפגיעה כזאת לא תחזור עוד.

בקומה מעל השמרטפות, נמצאים הקניית הידע והכישורים, לימודי ליבה, לימודי
קודש וחול, מחשבים, מדעים, אמנות, תאטרון, קולנוע ועוד. שיהיה מעניין
ושיהיה רלוונטי.

הלאה, לקומה השלישית, פיתוח אישיותי: לנערים בגיל ההתבגרות, ביה"ס צריך
לספק להם הזדמנויות ובסיס להקניית השקפת עולם (מבחינתי: השקפת עולם
יהודית ליברלית, מקבלת את האחר והשונה ונכונה להתגייס למיגור עוולות,
אכפתית לסביבה וחומלת את כל היצורים. אתם יכולים להוסיף ערכים התואמים
את השקפת עולמכם).

הקומה הרביעית היא הקומה החברתית. בית הספר אמור לאפשר אינטראקציה בין התלמידים, בגילאים שונים, במעגלים רחבים וגם בקבוצות קטנות, ולשם כך עליו לספק את הסביבה הבטוחה שמאפשרת התנסות בכל אלה.

ובקומה החמישית, כמו אצל מסלול: המשמעות. התחושה של התלמיד שיש משמעות לחייו, שהוא תורם ונתרם, שיש הערכה כלפיו. גם ויקטור פרנקל למד מניסיונו במחנות המוות, שהצורך החשוב ביותר של האדם הוא המשמעות.

לפני שלושים שנה בערך, כשלמדתי לתואר שני במינהל החינוך, התבקשנו לכתוב את החזון שלנו לבית הספר העתידי. אני כתבתי אז שבית הספר העתידי, יהיה מקום של מפגש חברתי, סביב פעילויות מגוונות. קניית הדעת תיעשה בעבודת צוות של תלמידים שישתמשו בטכנולוגיות מתפתחות כדי לאסוף מידע, יציאה לשטח ללמידה וכו', אך רוב הלמידה יכולה להיעשות בבית. לא צריך בשביל זה להגיע לבית הספר. בבית הספר יעסקו בפעילות גופנית, משחקי ספורט, העלאת הצגות, הפקת סרטים, נגינה בצוותא, גינון קבוצתי. חלק מהפעילויות תהיינה רב גילאיות, והכל ביחד וגם לחוד. מערכת חינוך קהילתית.

אני מאמינה שהחלום הזה עוד יתממש.

ובינתיים – לכל ילדינו ונכדינו אני מאחלת חופשת קיץ של פעילות, מנוחה, משחקים ואפילו מחנון!!!

תמר וולפין

יונת השלום

פִּינֶת הַהֶנְצָחָה / דוד אלמן

משה בן-חיים ז"ל - (21/7/2006 - 28/12/1922)

משה, מחברי הקיבוץ ומייסדיו, כלומר מדור ה"וותיקים".
אדם פעיל במיוחד ועסק בתפקידים רבים בקיבוץ ובתנועה. היה פעיל גם בהקמת
משפחה גדולה בקיבוץ
משה ידוע כ"הרפתן" של כפר הנשיא בימים שעוד היה כאן רפת.
אחד הביטיים שאני זוכר ממשה היה: "את הרמן הס כבר קראת? אדיוט!"
משום מה זה שעשע אותי במיוחד. משה בהחלט קרא הרבה ספרות רצינית.
כן, משה בהחלט ייזכר כאבן יסוד בקהילה כאן.

<https://khbbm1.wixsite.com/2006-06>

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

הותר לפרסום

עפרה קידר (71) ז"ל תושבת קיבוץ בארי היא אחת משתי נשים שנותרו בשבי לצד ענבר היימן. ההודעה על מותה הגיעה ב- 1 בדצמבר 2023. בעלה סמי, חולה פרקינסון, נרצח בעודו מרותק לספה בביתם של השניים. יעל, בתם של עופרה וסמי, היא בעלת צרכים מיוחדים וננעלה לבדה בממ"ד הבית ובכך הצילה את עצמה. על פי בני משפחתה, עפרה לא פספסה אף יום של הליכה. וכך להליכה האחרונה בחייה היא יצאה בשבת השחורה של השבעה באוקטובר בשעה 5 בבוקר. לקראת חזרתה לקיבוץ החלו אזעקות הצבע האדום והיא נתקלה במחבלים, לאחר חודשיים גילו בני משפחתה שהיא נרצחה ונחטפה לעזה.

יונתן סמרנו ז"ל מתל אביב, בן 21 במותו, נחטף מהמסיבה ברעים. הוא נסע ברכב עם שני חברים - בניהו ביטון ומאור גרציאני - שנרצחו. האיכון האחרון של הטלפון שלו היה בשבת בבוקר 7 באוקטובר בקיבוץ בארי. כשהגיעו השלושה לשער הקיבוץ, הם נורו בידי המחבלים. כעבור שתיים, כפי שתועד במצלמות האבטחה של הקיבוץ ונחשף בתוכנית "עובדה", יונתן הועמס על ג'יפ השייך לאונר"א ונחטף לעזה. בני משפחת סמרנו חיכו לתשובות על מצבו, עד שב- 4.12.23 קיבלה משפחתו את הבשורה הקשה הרשמית כי בנם נרצח.

סמ"ר שי לוינסון ז"ל, מפקד טנק מגדוד 77 ותושב גבעת אבני, נלחם בגבורה במחבלי חמאס בבוקר ה-7 באוקטובר. לאחר שנפגע בטנק ונהרג, גופתו נחטפה לרצועת עזה.

סמ"ר שי לוינסון, נלחם בקרב עיקש מול מחבלי חמאס שחדרו לשטח ישראל. שי וצוותו היו בין הראשונים שהוזנקו לקו האש לאחר פריצת גדר הגבול. בטנק בו פיקד - יחד עם התותחן, הטען והנהג - הצליחו להדוף גלים ראשונים של מחבלים באמצעות ירי פגזים מדויק. בעקבות מותו, הועלה שי מדרגת סמל לדרגת סמל-ראשון. סמ"ר שי לוינסון, תושב גבעת אבני, רק בן 19 בנופלו, ייזכר כלוחם אמיץ ומפקד שגילה אחריות, נחישות ורוח לחימה - גם ברגעים הקשים ביותר. סיפורו הוא עדות לחירוף נפש ולמחויבות הבלתי מתפשרת של לוחמי צה"ל בשדה הקרב.

יהי זכרם ברוך

50 חטופים וחטופות נמצאים כבר 630 ימים בשבי

ממכת הפתיחה של מבצע "עם כלביא" - או כפי שכינה אותו נשיא ארה"ב דונלד טראמפ "מלחמת 12 הימים" - ועד הפסקת האש, שיגרה איראן מאות טילים לעבר ישראל - שגרמו לנזק רב ואבדות. במטחים הקטלניים נהרגו 29 בני אדם, ביניהם - ילדה בת 7 ומשפחתה שהגיעו מאוקראינה לטובת טיפולים לסרטן הדם שבו חלתה, ניצולת שואה, רופאה שיצאה לגמלאות, 4 בנות משפחה מטמרה חלקם בביתם ואחרים במקום עבודתם - לעיתים גם כששהו במרחב מוגן - אך הפגיעה הישירה לא הותירה להם סיכוי. ארבעה מהם נהרגו בבוקר יום שלישי בבאר שבע - דקות לפני כניסתה לתוקף של הפסקת האש שעליה הכריז טראמפ.

ואלה שמות ההרוגים הי"ד:

אתי כהן אנג'ל ז"ל

ישראל אלוני ז"ל

יבגניה בלינדר ז"ל

מנאר אל-קאסם אבו אל-היג'א חטיב ז"ל, ושתי בנותיה שדא ז"ל וחאלה ז"ל

מנאר דיאב חטיב ז"ל

מאיר (מירו) ווקנין ז"ל

אפרת סרנגה ז"ל

דיזי יצחקי ז"ל

יעקב ודסי בלו ז"ל

בלה אשכנזי ז"ל

מיכאל (מיקי) נחום ז"ל

איבט שמילוביץ ז"ל

אברהם כהן ז"ל

דני אברהם ז"ל

איגור פרדקין ז"ל

אורי לוי ז"ל

ילנה זדובסקי ז"ל

נעמי שאנן ז"ל

מיכל זקס ז"ל, בנה רב"ט איתן זקס ז"ל ובת זוגו של איתן - נועה בוגוסלבסקי ז"ל
מריה פשקורובה ז"ל ובתה נסטיה בוריק ז"ל, סבתא של נסטיה ילנה סוקולובה ז"ל,
ושני בן דודיה - קונסטנטין טוטביץ' ז"ל, איליה פשקורובה ז"ל

יהי זכרם ברוך

שירי מלחמת חרבות ברזל

בממ"ד של הבניין / נעם חורב

בממ"ד של הבניין פגשתי את השכנים,
לא הכרתי אף אחד ואני גר שם כבר שנים.
אז התחלנו לקשקש על החיים על המצב,
וגיליתי אנשים אחד-אחד עם לב זהב.

אחת לימדה אותי לנשום כשמגיעה החרדה,
ואיזה אבא שר שירים כדי להרגיע את הילדה.
היה אחד קצת לא מוכר כנראה שכן חדש,
וזוג צעיר שהתחתן ודחה ת'ירח דבש.

ואישה עם מזג חם מהקומה החמישית,
הזמינה את כולם לארוחה ביום שישי.
ואפילו השכן המבוגר, האנטיפת,
החליף שם מתכונים ופתאום היה נחמד.

אחד הזכיר את החטופים בעיניים אדומות,
ואז הציע מאפים כי זה עוזר במלחמות.
ואחת חיבקה ת'כלב כי הוא לא הפסיק לרעוד.
הייתה גם סבתא עם הנכד שהתחילה שם לרקוד.

וזוג חמוד סיפר שכל הבית בלגן
הם חזרו מרילוקיישן שנתיים ביפן.
ואחד נמוך דיבר על מיליון געגועים,
גם הבנזוג שלו מסתבר הוקפץ למילואים.

והזמן פתאום עבר. אם לומר את האמת,
גם כשהכל כמעט נגמר לא בער לנו לצאת.
אז המשכנו לפטפט והיה לנו נעים.
וחשבתי לעצמי: השכנים אכן נאים.

ונפתח לי שם הלב ונשארתי בלי מילים,
כי גם כשהאויב משגר בנו טילים,
ובונה על זה שבטח נמות עכשיו מפחד,
הוא איכשהו גורם לנו להיות יותר ביחד.

3.7 מעין דריי ברק

מצאו את 10 הפתגמים
המסתתרים בצוור
(אין לי את התשובות)
בהצלחה ובהנאה

ופה מסתתרים 55 שירים
בעברית.
התשובות – בשבוע הבא.

סיפור לשבת

הבעל שלא ראה את אשתו

לוסיה הניחה למפה ליפול על השולחן. חבטה עמומה וכבדה - כמו המשקל שנשאה בתוכה. ידיה היו לחות, כתפיה נוקשות מתשישות, עיניה מצועפות משעות של עשיית דברים למען כולם, ואפילו לא דבר אחד למען עצמה.

השעה הייתה 21:37.

מאז שפקחה את עיניה בשש בבוקר, היא לא הפסיקה: ניקיון, כביסה, שתי ארוחות, ריקון פחי אשפה, גרביים נאספו מכל פינה, שתיקות שנבלעו, רעשים שנמשכו. והאין. הריק של מישהו שלעולם לא נראה.

"מריו, אתה יכול לפחות לקום ולשטוף כלים?"

"לוסיה, אני מותש. עבדתי כל היום".

"ואני? זו לא עבודה? רק בגלל שלי לא משלמים, אז זה פחות נחשב?"

"נו באמת, אל תהיי דרמטית..."

היא לא הרימה את קולה, היא לא שברה כלים, היא אפילו לא בכתה. רק משפט אחד, שנאמר ברוגע השמיע יותר רעש מכל צרחה: "אני לא דרמטית, מריו. אני שחוקה".

ואז היא הסתובבה. נכנסה לחדר השינה, לקחה תרמיל, ארזה שלושה בגדים להחלפה, את מטען הטלפון שלה ואת הספר שהשאירה לא גמור במשך חודשים. היא יצאה. השאירה את הדלת פתוחה.

בימים שלאחר מכן, מריו פגש סוג חדש של דממה. דממה שהדיפה ריח של אוויר מעופש, של כביסה חצי גמורה, של כלים שנותרו בכיור.

הילדים הסתכלו עליו כמו שמסתכלים על משהו שהתקלקל והפסיק לעבוד. שבוע לאחר מכן, הוא הלך לבית גיסתו. לוסיה פתחה את הדלת.

הוא הסתכל עליה, בהתחלה לא ידע מה לומר. ואז, בקול שבור, הוא דיבר: "אני מתגעגע אליך. אבל יותר מכל, אני מתגעגע לדברים שעשית. אלה שמעולם לא ראיתי. אני מתבייש. לקחתי אותך כמובן מאליו".

לוסיה לא התרצתה לחיבוק שהוא הציע. היא הביטה בו, עיניה מלאות תשישות, אבל גם כבוד:

"לא נולדתי להיות בלתי נראית, מריו. אני לא אחזור להיות המשרתת. אני אחזור אם נלמד לחלוק. אם אני מבשלת, אתה מנקה את השולחן. אם אני עייפה, אתה שם לב. אם נלמד את ילדינו שאהבה איננה רחוב חד סטרי, אני אחזור. אבל אני חוזרת כאישה. לא כצל.

מריו הוריד את עיניו. הוא הנהן.

הימים שהגיעו אחר כך היו מוזרים - איטיים, לא מושלמים. מריו שרף את הפסטה.

הילדים נאנחו כשגררו את המגב.

אבל משהו השתנה - לוסיה התחילה לחייך. קצת. ואז עוד קצת. המטבח התמלא שוב לאט - בריחות, קולות, ידיים מתחככות זו בזו בתנועות יומיומיות.

איש כבר לא לקח אותה כמובן מאליו, כי לוסיה לא נולדה להיעלם, היא נולדה להיראות.

ולבסוף, היא באמת נראתה.

מוקדש באהבה לכל ה'לוסיות' שמסביבנו.

תרגום מאנגלית לעברית - חמדה גלעד ©

